

**Reguli de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj și Mediere
de pe lângă Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli
“UNIAGROPROTECT”**

**Capitolul I
Dispoziții generale**

Articolul 1.

(1) Prezentele Reguli sînt aplicabile în exclusivitate la soluționarea litigiilor transmise Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli “UNIAGROPROTECT”, denumită în continuare Curte de Arbitraj și Mediere.

(2) Prezentele Reguli sînt elaborate în baza dispozițiilor Legii cu privire la judecata arbitrală (arbitraj) nr.129-XIII din 31 mai 1994 și a Regulamentului privind organizarea și funcționarea Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli “UNIAGROPROTECT”.

Articolul 2.

(1) Prezentele Reguli se aplică la soluționarea litigiului dacă:

- a) părțile litigiului au încheiat o convenție arbitrală prin care au transmis litigiul spre examinare Curții de Arbitraj și Mediere; și
- b) litigiul transmis Curții de Arbitraj și Mediere ține de competența acesteia.

(2) Transmiterea litigiului spre examinare Curții de Arbitraj și Mediere semnifică acceptarea de către părți a prezentelor Reguli.

Articolul 3.

Convenția arbitrală se încheie în scris fie sub forma unei clauze arbitrale (clauză compromisorie) înscrise în contractul principal după modelul arătat la anexa nr.1, fie sub forma unui acord de sine stătător denumit acord despre arbitraj (compromis) după modelul arătat la anexa nr.2.

Articolul 4.

(1) Valabilitatea clauzei contractuale de arbitraj nu este afectată în cazul în care este declarat nul contractul în care clauza a fost înscrisă.

(2) În cazul în care una din părțile litigiului contestă existența sau validitatea convenției arbitrale, completul de arbitri, pînă a da curs cererii de arbitrare, se va pronunța într-o încheiere specială asupra acestei chestiuni.

Articolul 5.

Prin acceptarea procedurii arbitrale părțile își asumă obligația de a-și exercita drepturile procedurale cu bună credință și de a coopera cu completul de arbitri pentru derularea corespunzătoare a examinării litigiului și finalizarea procedurii în termenul stabilit. La orice etapă a litigiului, completul de arbitri poate propune soluționarea acestuia pe baza tranzacției de împăcare a părților.

Articolul 6.

În cadrul procedurii arbitrale completul de arbitri va asigura egalitatea de tratament a părților, respectarea principiului contradictorialității și a dreptului fiecărei părți de a-și prezenta cazul.

**Capitolul II
Deschiderea procedurii arbitrale și constituirea completului de arbitri**

Articolul 7.

(1) Deschiderea procedurii arbitrale are loc în temeiul cererii scrise depuse de reclamant denumită cerere de arbitrare sau acțiune arbitrală, care se adresează Curții de Arbitraj și Mediere și va cuprinde:

- a) numele, domiciliul (reședința), numărul de telefon al persoanei fizice, iar pentru persoana juridică - denumirea și sediul, precum și numărul certificatului înregistrării de stat, numărul de telefon, telex, fax, cont bancar, cod fiscal;
- b) numele și calitatea persoanei care reprezintă partea în litigiu, anexându-se dovada împuternicirilor;
- c) menționarea convenției arbitrale, anexându-se o copie de pe contractul în care este înscrisă clauza de arbitraj ori, după caz, o copie de pe acordul despre arbitraj;
- d) obiectul și valoarea cererii, precum și calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;
- e) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază fiecare capăt de cerere, cu trimitere la probele corespunzătoare și, după caz, numele și domiciliul martorilor;
- f) numele arbitrilor numit sau al arbitrilor unic propus de reclamant sau solicitarea ca desemnarea arbitrilor să fie făcută din oficiu de către președintele Curții;
- g) dovada achitării taxei arbitrale conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale;
- h) copii de cerere și acte însoțitoare pentru reclamat în număr corespunzător;
- i) lista actelor anexate la cerere;
- j) semnătura reclamantului.

(2) Cererea și actele anexate se formulează în limba română. Dacă cererea de arbitrare sau înscrisurile sînt formulate într-o altă limbă decît cea română, se va considera că reclamantul acceptă să suporte cheltuielile necesare pentru efectuarea traducerii prin intermediul secretariatului Curții de Arbitraj și Mediere, dacă completul de arbitri va considera necesară traducerea.

(3) Înscrisurile se depun în original sau în copie certificată în modul prevăzut de lege.

Articolul 8.

(1) Cererea de arbitrare împreună cu actele însoțitoare se depune la secretariatul de la sediul Curții de Arbitraj și Mediere sau la oficiul de secretariat local de la sediul asociațiilor producătorilor agricoli - membri ai Uniunii "UNIAGROPROTECT".

(2) Data introducerii cererii de arbitrare se consideră ziua înregistrării acesteia, iar în cazul expedierii ei prin poștă, data indicată în ștampila oficiului poștal de expediere.

Articolul 9.

Secretariatul va verifica corespunderea cererii cerințelor prevăzute la art.7 și va comunica fără întârziere reclamantului neajunsurile depistate, care trebuie să fie înlăturate în termen de cel mult 10 zile de la primirea înștiințării. În cazul înlăturării neajunsurilor depistate în termenul indicat, data introducerii cererii va fi data inițială. În caz contrar, inclusiv în cazul neprezentării dovezii achitării taxei arbitrale conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale, cererea se restituie reclamantului.

Articolul 10.

(1) În termen de cel mult 5 zile de la depunerea cererii de arbitrare sau, după caz, de la expirarea termenului indicat la art.9, secretariatul înștiințează reclamatul despre primirea cererii de arbitrare și îi expediază copia cererii, a anexelor la cerere, precum și lista de arbitri, dacă convenția arbitrală nu conține numele arbitrilor desemnați de fiecare parte.

(2) În termen de 20 de zile de la primirea cererii de arbitrare reclamatul va expedia (depune) Curții de Arbitraj și Mediere și reclamantului referința sa la cererea dată care va cuprinde:

- a) numele arbitrilor numit de reclamat sau acceptarea propunerii reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic precum și acordul său referitor la persoana concretă pentru această funcție;

- b) obiecțiile referitoare la cererea reclamantului cu indicarea argumentelor în fapt și în drept la toate capetele din cerere și a probelor propuse în apărare;
 - c) mențiunile corespunzătoare indicate la literele a) și b) din art.7;
 - d) un exemplar de referință și acte însoțitoare dacă reclamatul solicită ca acestea să fie expediate reclamantului prin secretariatul Curții de Arbitraj și Mediere.
- (3) Referința la cererea de arbitrare trebuie să îndeplinească condițiile stabilite de art.7 alin. (2) și alin. (3).

Articolul 11.

- (1) Dacă reclamatul are pretenții față de reclamant, derivând din același raport juridic, el poate depune cerere reconvențională.
- (2) Cererea reconvențională va fi introdusă cel mai târziu pînă la ședința de arbitrare și trebuie să îndeplinească condițiile stabilite de art.7 pentru cererea de arbitrare principală. Cererea în cauză se soluționează odată cu cererea principală sau separat, dacă completul de arbitri va considera că soluționarea concomitentă nu este posibilă.

Articolul 12.

- (1) Soluționarea litigiului ține de competența exclusivă a completului de arbitri investit cu acest drept prin convenția arbitrală a părților și prezentele Reguli.
- (2) În sensul prezentelor Reguli completul de arbitri poate fi format dintr-un arbitru unic sau trei arbitri și este în drept să judece un litigiu determinat și să pronunțe o hotărîre definitivă și obligatorie pentru părți.
- (3) Arbitrii sînt numiți, revocați sau înlocuiți conform convenției arbitrale și prezentelor Reguli.
- (4) Nu poate fi arbitru într-un litigiu determinat persoana care:
- a) este în raporturi de muncă cu una din părți sau face parte din organele de conducere eligibile ale unei părți; sau
 - b) este reprezentantul împuternicit al unei părți; sau
 - c) este interesată într-un anume sfîrșit al cauzei sau nu va putea fi independentă și nepărtinitoare din alte motive întemeiate.

Articolul 13.

- (1) Părțile sînt în drept să stabilească în convenția arbitrală dacă litigiul va fi soluționat de un arbitru unic sau de un complet din trei arbitri. Dacă părțile n-au stabilit numărul arbitrilor împuterniciți să judece litigiul, acesta va fi judecat de trei arbitri, cîte unul numit de fiecare dintre părți și președintele completului de arbitri ales de cei doi arbitri.
- (2) Dacă în același litigiu există mai mulți reclamanți sau mai mulți reclamați și aceștia nu se înțeleg în privința arbitrului unic ales de ei sau a unuia din cei trei arbitri, aceștia vor fi desemnați de președintele Curții de Arbitraj și Mediere.
- (3) Nici una dintre părți nu are dreptul să numească un arbitru în locul celeilalte părți sau să desemneze mai mulți arbitri decît cealaltă parte.
- (4) Părțile sînt în drept, odată cu numirea arbitrului, să numească și un arbitru supleant.

Articolul 14.

Arbitrul unic sau, după caz, arbitrii aleși de fiecare parte, precum și președintele completului din trei arbitri trebuie să fie desemnați în termen de cel mult 30 de zile de la depunerea cererii de arbitrare.

Articolul 15.

- În cazul în care la expirarea termenului indicat la art.14 completul de arbitri nu va fi format, președintele Curții de Arbitraj și Mediere, în termen de 5 zile:
- a) va desemna arbitrul unic în cazul în care părțile au convenit că litigiul va fi soluționat de un singur arbitru însă nu se înțeleg cu privire la persoana propusă pentru această funcție;
 - b) va desemna arbitrul pentru partea care nu și-a numit arbitrul său în completul din trei arbitri;

c) va desemna președintele completului de arbitri dacă cei doi arbitri desemnați nu cad de acord asupra persoanei președintelui completului de arbitri.

Articolul 16.

Numirea unui arbitru sau a președintelui completului de arbitri se face cu acordul lui obținut prin intermediul secretariatului Curții de Arbitraj și Mediere de partea care îl propune ori, în cazul președintelui completului de arbitri, de cei doi arbitri.

Articolul 17.

(1) Arbitrul este obligat să înștiințeze părțile și Curtea de Arbitraj și Mediere despre circumstanțele cunoscute lui care pot constitui temei pentru recuzare și să refuze de a participa la judecarea litigiului chiar și în cazul în care părțile, fiind înștiințate despre existența motivelor de recuzare, nu cer recuzarea. Refuzul arbitrului nu înseamnă recunoașterea cauzei de recuzare.

(2) Arbitrul poate fi recuzat de către una din părți dacă după numirea sa au fost descoperite circumstanțe care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa, precum și în cazul în care arbitrul desemnat de Curtea de Arbitraj și Mediere nu îndeplinește condițiile de calificare specială prevăzute în convenția arbitrală.

Articolul 18.

(1) Părțile sînt în drept să ceară recuzarea, la orice etapă a procedurii arbitrale pînă la încheierea dezbaterilor, în termen de 15 zile de la data cînd au aflat despre numirea arbitrului sau, după caz, despre cauza de recuzare. În cazul în care cererea n-a fost depusă în termenul indicat se va considera că partea respectivă a refuzat dreptul său de recuzare.

(2) Cererea de recuzare se soluționează în termen de 5 zile de președintele Curții de Arbitraj și Mediere cu consultarea, după caz, a celorlalți arbitri care fac parte din complet, fără participarea arbitrului recuzat. Președintele Curții de Arbitraj și Mediere întocmește în scris decizia despre admiterea sau respingerea cererii de recuzare fără a indica motivele admiterii sau respingerii cererii. Noul arbitru va fi numit în locul celui recuzat în conformitate cu prezentele Reguli.

(3) Prevederile art. 17 și 18 se aplică în mod corespunzător experților și secretarului ședinței de arbitraj. În acest caz, admiterea sau respingerea cererii de recuzare se soluționează de completul de arbitri.

Articolul 19.

(1) În cazul în care arbitrul este în imposibilitatea de a-și îndeplini funcțiile și aceasta duce la tărăgănarea nejustificată a soluționării litigiului, el poate fi revocat de partea care l-a numit. În acest caz, precum și în alte cazuri cînd locul arbitrului desemnat devine vacant (refuz, deces etc.), și n-a fost numit un supleant sau acesta nu-și poate exercita însărcinarea, partea care l-a numit pe arbitrul respectiv trebuie să-l înlocuiască cu altă persoană în termen de 10 zile de cînd a aflat despre împrejurările menționate. Dacă în termenul indicat partea nu numește un nou arbitru, acesta este numit de președintele Curții de Arbitraj și Mediere.

(2) În cazul în care arbitrul este înlocuit în procesul dezbaterilor, noul complet de arbitri, cu consultarea părților, determină necesitatea și modalitatea reexaminării chestiunilor dezbătute în ședințele desfășurate pînă la înlocuire.

Articolul 20.

Membrii completului de arbitri constituit prin acceptarea numirii lor în această funcție, își asumă obligația de a îndeplini misiunea de arbitru cu nepărtinire și cu respectarea strictă a prezentelor Reguli.

Articolul 21.

După constituirea completului de arbitri în corespundere cu prezentele Reguli, secretariatul Curții de Arbitraj și Mediere îi transmite fără întârziere dosarul cazului respectiv, făcând mențiune scrisă despre data transmiterii.

Articolul 22.

Pînă la ședința de arbitrare părțile sînt în drept să comunice completului de arbitri orice obiecții privind existența sau validitatea convenției arbitrale, constituirea completului de arbitri și procedurile desfășurate pînă la ședința de arbitrare, să prezinte înscrisuri, cereri și demersuri, inclusiv cererile pentru dispunerea obținerii probelor.

Capitolul III Dezbateră litigiului

Articolul 23.

Pînă la primirea cauzei spre examinare completul de arbitri își verifică propria competență de a soluționa litigiul. La constatarea faptului că litigiul transmis spre examinare nu ține de competența Curții de Arbitraj și Mediere, inclusiv în cazurile specificate la art.4 al prezentelor Reguli, completul de arbitri va emite o încheiere prin care va refuza deschiderea procedurii de arbitraj și va restitui reclamantului cererea de arbitrare și actele anexate.

Articolul 24.

În cazul în care nu există impedimente pentru primirea cauzei spre examinare, completul de arbitri adoptă o încheiere despre deschiderea procedurii arbitrale, fixează data ședinței de arbitrare și citează părțile în termen de cel mult 5 zile de la adoptarea încheierii. Termenul dintre data ședinței de arbitrare și data de expediere a citațiilor nu poate fi mai mic de 15 zile și mai mare de 45, în afară de cazul în care președintele Curții de Arbitraj și Mediere prelungește ultimul termen pentru motive justificate.

Articolul 25.

Dezbateră litigiului are loc:

- a) la sediul Curții de Arbitraj și Mediere; sau
- b) la oficiul de secretariat local de la sediul asociației producătorilor agricoli – membru al Uniunii “UNIAGROPROTECT” unde a fost depusă cererea de arbitrare, dacă reclamatul nu are obiecții în acest sens; sau
- c) în alt loc stabilit de completul de arbitri la solicitarea părților.

Articolul 26.

Dezbateră litigiului are loc în ședință de arbitrare în prezența părților sau a reprezentanților lor. Părțile pot fi asistate în ședință de avocați, consilieri și de alte persoane. Cu acordul părților și cu încuviințarea completului de arbitri, la ședințele de dezbateră a litigiului pot participa și alte persoane.

Articolul 27.

- (1) Neprezentarea la ședința de arbitrare fără motive întemeiate a părții care a fost citată în conformitate cu prezentele Reguli nu împiedică dezbateră litigiului.
- (2) Oricare dintre părți poate cere, în scris, ca dezbateră și soluționarea litigiului să aibă loc în lipsa sa, pe baza actelor de la dosar.
- (3) Completul de arbitri este în drept să decidă asupra posibilității examinării litigiului în lipsa unei părți sau în lipsa ambelor părți.

Articolul 28.

(1) Oricare dintre părți poate solicita amânarea examinării litigiului pentru motive temeinice, adresînd în acest scop o cerere completului de arbitri cel tîrziu cu trei zile înainte de ziua ședinței. Dacă completul de arbitri va satisface cererea de amîinare, examinarea litigiului trebuie să aibă loc cel tîrziu peste 15 zile de la data stabilită inițial.

(2) Completul de arbitri poate decide, din proprie inițiativă, amînarea ședinței de arbitrare pe motive care, în opinia arbitrilor, fac imposibilă dezbaterea litigiului (constatarea faptului că părțile nu au fost citate în modul corespunzător; partea care a fost citată în modul corespunzător nu s-a prezentat în ședință din motive întemeiate sau din motive necunoscute etc.).

Articolul 29.

(1) Modul de desfășurare a dezbaterilor pe marginea litigiului este stabilit de completul de arbitri cu consultarea părților astfel încît aceasta să se desfășoare rațional și fără tărăgănare.

(2) Fiecare dintre părți are obligația să dovedească faptele pe care își întemeiază pretenția sau obiecția.

(3) Completul de arbitri poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul litigiului și faptele invocate și poate dispune obținerea oricărei probe prevăzute de lege.

(4) Audierea martorilor și a experților se face fără jurămînt.

Articolul 30.

(1) Completul de arbitri soluționează litigiul în temeiul contractului dintre părți și al normelor de drept material aplicabile fondului litigiului. După caz, pot fi aplicate și uzanțele comerciale. În cazul în care părțile nu au determinat dreptul aplicabil, completul de arbitri va soluționa litigiul în corespundere cu legea materială pe care o va considera corespunzătoare pentru cauza examinată.

(2) În măsura în care prezentele Reguli nu vor permite soluționarea unei chestiuni de procedură, completul de arbitri este în drept să aplice reguli de procedură stabilite suplimentar cu acordul părților, precum și să aplice prin analogie dispozițiile legislației privind procedura civilă compatibile cu arbitrajul și cu natura litigiului soluționat.

Articolul 31.

(1) Completul de arbitri determină admisibilitatea, importanța și consistența dovezilor potrivit convingerilor proprii.

(2) Completul de arbitri poate dispune, în condițiile legii, obținerea (administrarea) de probe la cererea unei părți, numai dacă asemenea probe au fost solicitate prin cererea de arbitrare sau prin referință la cererea de arbitrare ori prin demersuri scrise depuse în termenul indicat la art.22. Probele care nu au fost prezentate sau cerute în aceste condiții nu vor mai putea fi invocate pe parcursul arbitrajului în afară de cazurile în care:

a) necesitatea probei a fost determinată în procesul dezbaterilor;

b) obținerea (administrarea) probei nu va conduce la amînarea sau tărăgănarea nejustificată a soluționării litigiului sau la suportarea unor cheltuieli neraționale;

c) partea opusă celei care a solicitat obținerea probelor nu are obiecții față de amînarea dezbaterii în limitele termenului maxim stabilit de prezentele Reguli sau în convenția de arbitraj.

(3) Completul de arbitri poate respinge probele administrate de părți sau cererea părților privind obținerea probelor dacă acestea nu se referă la fondul acțiunii, sau dacă va considera potrivit administrarea unor probe mai eficiente și mai puțin costisitoare.

(4) Completul de arbitri trebuie să cerceteze toate probele administrate de părți și să decidă care din argumentele sau obiecțiile părților au fost dovedite.

Articolul 32.

(1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate într-un proces-verbal al ședinței de arbitrare, dacă părțile nu au solicitat în scris, de comun acord, că acesta nu se va ține. Procesul-verbal al ședinței va cuprinde:

- a) denumirea Curții de Arbitraj și Mediere, componența nominală a completului de arbitri, numele secretarului, locul și data ședinței;
 - b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;
 - c) o scurtă descriere a desfășurării dezbaterilor;
 - d) explicațiile, cererile și susținerile părților;
 - e) semnăturile arbitrilor și ale secretarului ședinței.
- (2) Procesul-verbal al ședinței este redactat de secretarul ședinței. Părțile au dreptul să ia cunoștință de procesul-verbal al ședinței și de încheierile arbitrilor, precum și de actele dosarului.
- (3) La cererea părților sau din oficiu, completul de arbitri poate rectifica sau completa procesul-verbal al ședinței printr-o încheiere.

Articolul 33.

- (1) Completul de arbitri încetează procedura arbitrală dacă:
- a) litigiul transmis Curții de Arbitraj și Mediere nu ține de competența arbitrajului;
 - b) în privința litigiului transmis Curții de Arbitraj și Mediere, între aceleași părți și cu același obiect, există o hotărâre a instanței judecătorești;
 - c) în privința litigiului transmis Curții de Arbitraj și Mediere, între aceleași părți și cu același obiect, există o hotărâre arbitrală;
 - d) pînă la constituirea completului de arbitri și luarea litigiului spre examinare reclamantul renunță la arbitrare sau la dreptul pretins;
 - e) reclamantul face imposibilă examinarea litigiului prin inacțiunile sale și termenul de examinare a litigiului indicat la art.35 sau în acordul părților a expirat;
 - f) partea în proces persoană juridică este lichidată;
 - g) examinarea și soluționarea litigiului este imposibilă din alte motive prevăzute de lege și/sau de prezentele Reguli.
- (2) Încetarea procedurii arbitrale are loc în temeiul unei încheieri adoptate de completul de arbitri în condițiile prevăzute la art.37 și 38. În cazul indicat la litera d) alin. (1) încetarea procedurii are loc prin dispoziția președintelui Curții de Arbitraj și Mediere.

Capitolul IV Hotărârea arbitrală

Articolul 34.

- (1) După ce completul de arbitri va considera că toate circumstanțele cauzei sînt suficient elucidate, el încheie dezbaterile și trece la deliberare și luarea hotărîrii în ședință secretă, cu participarea personală a tuturor arbitrilor.
- (2) Procedura arbitrală ia sfîrșit prin pronunțarea unei hotărîri arbitrale, inclusiv în cazul:
- a) soluționării litigiului în fond;
 - b) recunoașterii acțiunii de către reclamat (parțial sau integral);
 - c) confirmării tranzacției de împăcare a părților.
- (3) Pronunțarea hotărîrii poate fi amînată cu cel mult 30 zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut de art.35.

Articolul 35.

- (1) Dacă părțile nu au convenit altfel, completul de arbitri trebuie să pronunțe hotărîrea în termen de cel mult șase luni de la data introducerii cererii de arbitrare. În acest termen nu se include perioada necesară pentru înlocuirea arbitrului în caz de recuz, revocare și alte circumstanțe care împiedică participarea arbitrului la soluționare.
- (2) La orice etapă de dezbateri a litigiului, pînă la pronunțarea hotărîrii, părțile pot conveni oricînd asupra prelungirii termenului arbitrajului. Acordul părților în acest sens poate fi formulat în scris

sau poate fi declarat verbal în fața completului de arbitri, fiind consemnat în procesul-verbal al ședinței de arbitrare.

(3) Completul de arbitri poate dispune din proprie inițiativă, prin încheiere, pentru motive întemeiate, prelungirea termenului arbitrajului cu cel mult două luni în cazul înlocuirii părților în proces în legătură cu reorganizarea unei părți care are statut de persoană juridică sau la decesul uneia dintre părți persoană fizică.

Articolul 36.

(1) Completul de arbitri are obligația să examineze cazul în termen redus față de cel specificat la art.35 alin.(1) dacă natura litigiului permite acest lucru și părțile solicită urgentarea examinării.

(2) Dacă pînă la pronunțarea hotărîrii completul de arbitri ajunge la concluzia că sînt necesare noi lămuriri, pot avea loc dezbateri suplimentare, stabilindu-se alte ședințe de arbitrare, cu condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut de art.35 alin (1).

Articolul 37.

(1) Arbitrul unic adoptă hotărîrea de unul singur.

(2) Completul de arbitri compus din trei arbitri adoptă hotărîrea în unanimitate sau cu două voturi. Arbitrul care nu a votat sau a votat contra hotărîrii adoptate poate semna și anexa la dispozitivul hotărîrii opinia sa separată, menționînd considerentele sale.

Articolul 38.

(1) După deliberare și stabilirea soluției se întocmește dispozitivul hotărîrii care se semnează de toți membrii completului de arbitri.

(2) Hotărîrea arbitrală completă se redactează în scris în cel mult 15 zile de la data pronunțării dispozitivului ei și trebuie să cuprindă:

a) componența și participarea nominală a membrilor completului de arbitri, numele secretarului ședinței arbitrale, locul și data pronunțării hotărîrii;

b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;

c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;

d) obiectul litigiului și declarațiile succinte ale părților;

e) motivele de fapt și de drept ale hotărîrii;

f) dispozitivul hotărîrii, inclusiv soluționarea chestiunii privind taxele și cheltuielile de arbitraj;

g) semnăturile tuturor arbitrilor, sub rezerva alin.(2) art.37.

Articolul 39.

Hotărîrea arbitrală va fi comunicată (înmînată sau expediată) părților în cel mult 20 de zile de la data pronunțării ei.

Articolul 40.

(1) Dacă completul de arbitri a omis să se pronunțe în hotărîre asupra unui capăt de cerere, oricare dintre părți poate solicita completarea hotărîrii, în termen de cel mult 30 de zile de la data primirii ei. Hotărîrea de completare se dă în ședință arbitrală, cu citarea părților. În condițiile art.27 și art.28 ale prezentelor Reguli completul de arbitri decide asupra posibilității examinării acestei chestiuni în lipsa unei părți sau a ambelor părți.

(2) Greșelile evidente din textul hotărîrii arbitrale care nu schimbă fondul soluției, precum și greșelile de calcul pot fi rectificate în temeiul unei încheieri adoptate la cererea oricăreia dintre părți, depuse în termen de 10 zile de la data primirii hotărîrii, sau din oficiu (din inițiativa arbitrilor). Încheierea se pronunță de același complet de arbitri care a adoptat hotărîrea.

(3) Părțile nu suportă cheltuieli legate de completarea sau rectificarea hotărîrii.

Articolul 41.

(1) Hotărîrea arbitrală este definitivă și obligatorie. Ea se execută de bună voie de partea obligată la îndeplinirea ei în termenul arătat în hotărîre.

(2) În cazul în care partea obligată la executare nu îndeplinește hotărîrea arbitrală întocmai și în termenii stabiliți, partea în folosul căreia trebuie să fie făcută executarea este în drept să depună la instanța judecătorească competentă o cerere de executare silită în modul prevăzut de legislație.

Articolul 42.

(1) Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a depune cerere pentru desființarea hotărîrii arbitrale.

(2) Hotărîrea arbitrală poate fi desființată, numai pentru unul din motivele prevăzute de legislație, prin depunerea unei cereri în instanța judecătorească competentă.

(3) Cererea pentru desființarea hotărîrii arbitrale poate fi introdusă în termen de trei luni de la data comunicării hotărîrii arbitrale.

Articolul 43.

La examinarea repetată a cazului în legătură cu desființarea hotărîrii arbitrale arbitrii care au adoptat hotărîrea desființată nu pot face parte din completul de arbitri care examinează cazul în mod repetat.

Capitolul V Dispoziții finale

Articolul 44.

(1) Dosarul cauzei arbitrale este confidențial și publicarea sau divulgarea informației privind cauza arbitrală este interzisă fără autorizarea părților. Nici o persoană străină afară de arbitrii care fac parte din completul de arbitri, președintele și vicepreședintele Curții de Arbitraj și Mediere și personalul secretariatului nu are acces la dosar fără acordul scris al părților și fără încuviințarea completului de arbitri.

(2) Hotărîrile arbitrale și alte acte de la dosarul arbitral pot fi date publicității numai cu acordul părților. Ele pot fi însă analizate și comentate sub aspectul problemelor de drept ivite fără a se da numele sau denumirea părților, precum și alte date care ar putea prejudicia interesele lor. Studiarea dosarelor în aceste scopuri trebuie să fie autorizată în fiecare caz concret, după soluționarea litigiului, de președintele Curții de Arbitraj și Mediere.

Articolul 45.

(1) Hotărîrile și încheierile arbitrale se înmânează personal părții sau reprezentantului ei, sub semnătură certificată de angajatul secretariatului cu precizarea datei înmînării, sau se expediază de secretariatul Curții de Arbitraj și Mediere prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau cu recipisă poștală de predare. Alte acte de procedură și diverse comunicări ale Curții de Arbitraj și Mediere sînt înmînate contra semnătură sau expediate prin scrisori, precum și prin telegramă, fax și orice alt mijloc de comunicare ce permite stabilirea probei comunicării și a textului transmis. În cazul comunicărilor telefonice, secretarul va face mențiune în dosar, precizînd data și ora convorbirii.

(2) Înscrierile comunicate părților se consideră înmînate și în cazul în care destinatarul a refuzat primirea sau nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a le ridica, deși există dovada înștiințării sale despre corespondența adresată.

(3) Dovezile de comunicare se depun la dosar.

Articolul 46.

(1) Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitrare sau referință ori în contractul și corespondența dintre părți. Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost comunicată în scris Curții de Arbitraj și Mediere.

(2) Comunicările adresate părților referitor la examinarea litigiului se fac prin secretariatul Curții de Arbitraj și Mediere astfel ca arbitrii să nu aibă legătură directă cu părțile.

Articolul 47.

Dosarul cauzei arbitrale se păstrează la secretariatul de la sediul Curții de Arbitraj și Mediere (oficiul central). În cazul în care procedura arbitrală s-a desfășurat la oficiul de secretariat local de la sediul asociațiilor producătorilor agricoli – membri ai Uniunii “UNIAGROPROTECT”, dosarul litigiului se transmite oficiului central în termen de 5 zile de la finisarea procedurii arbitrale (înmânarea sau expedierea hotărârii arbitrale părților).

Articolul 48.

(1) Cheltuielile de arbitraj cuprind: taxa arbitrală, cheltuielile suportate la administrarea probelor, traducerea actelor și, după caz, a dezbaterilor, onorariile avocaților, ale experților și consultanților, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, martorilor, experților și alte cheltuieli necesare pentru soluționarea litigiului.

(2) Taxa arbitrală este destinată compensării serviciilor prestate de Curtea de Arbitraj și Mediere în organizarea și desfășurarea arbitrajului, inclusiv onorariile arbitrilor.

(3) Taxele și cheltuielile arbitrale se stabilesc și se plătesc conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale, aprobate de Consiliul Uniunii Republicane a Asociațiilor Producătorilor Agricoli “UNIAGROPROTECT”.

(4) Taxele și cheltuielile arbitrale se suportă potrivit înțelegerii dintre părți, iar în lipsa unei asemenea înțelegeri - de partea care a pierdut litigiul, integral, dacă cererea de arbitrare este admisă în totalitate, sau proporțional cu ceea ce s-a acordat.

Articolul 49.

În cazul în care vor fi operate completări sau modificări la prezentele Reguli, litigiile în curs de arbitrare la data intrării în vigoare a noilor reguli se vor soluționa potrivit Regulilor în vigoare la data introducerii cererii de arbitrare, în afară de cazul în care părțile vor consimți altfel.

Articolul 50.

Prezentele Reguli intră în vigoare pe data aprobării.

**Clauza contractuală arbitrală
recomandată de Curtea de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT”
pentru a fi inclusă în contracte**

“Orice litigiu decurgînd din sau în legătură cu acest contract, inclusiv referitor la încheierea, executarea ori încetarea lui, se va soluționa prin Curtea de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli “UNIAGROPROTECT” în conformitate cu Regulamentul și Regulile de procedură arbitrală ale acestei Curți. Hotărîrea arbitrală adoptată este definitivă și obligatorie.”

Părțile mai pot completa, la opțiunea lor, următoarele mențiuni:

1. “Completul de arbitri va fi compus dintr-un arbitru unic numit prin acordul părților. În cazul în care părțile nu ajung la o înțelegere cu privire la desemnarea arbitrului unic, acesta va fi numit de președintele Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT”.

Sau

“Completul de arbitri va fi compus din trei arbitri, numiți câte unu de fiecare parte fără acordul celeilalte părți și un președinte ales de cei doi arbitri”.

2. Locul examinării litigiului - _____

(sediul Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT” sau un alt loc)

3. “Completul de arbitri va pronunța hotărîrea în termen de ____ luni (se completează în cazul în care părțile convin să stabilească un termen mai mare sau mai mic de 6 luni prevăzut de Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT”).”

Model de acord despre arbitraj
recomandat de Curtea de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT”.
(în cazul în care contractul nu conține clauza de arbitraj)

1. Părțile semnatare,

1....., denumită în continuare partea 1, și

2....., denumită în continuare partea 2, recunosc existența între ele a unui litigiu apărut în legătură cu contractul nr.....din avînd următorul obiect:

Partea 1 are următoarele pretenții față de partea 2.....

Partea 2 are următoarele obiecții față de pretențiile înaintate....

Prin prezenta subsemnații au convenit ca acest litigiu să fie soluționat prin Curtea de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT” în conformitate cu Regulile de procedură arbitrală ale acestei Curți. Hotărîrea arbitrală este definitivă și obligatorie.

2. Litigiul va fi soluționat de un complet din trei arbitri format în conformitate cu Regulile de procedură arbitrală ale acestei Curți.

sau

2. Litigiul va fi soluționat de un complet din trei arbitri:

dl....., arbitru desemnat de partea 1 și dl....., arbitru desemnat de partea 2, și președintele completului de arbitri desemnat în termenul și condițiile prevăzute de Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT”.

sau

2. Litigiul va fi soluționat de un complet de arbitri compus din trei membri, desemnați după cum urmează:

- Arbitrii vor fi aleși din lista arbitrilor Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea „UNIAGROPROTECT”;
- La depunerea acțiunii reclamantul va desemna un arbitru;
- În termen de 10 zile de la primirea înștiințării de la secretariatul Curții de Arbitraj și mediere despre cererea parvenită, partea reclamată va desemna un alt arbitru;
- Președintele completului de arbitri va fi desemnat în termenul și condițiile prevăzute de Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT”.

sau

2. Litigiul va fi soluționat de un arbitru numit de președintele Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT” în conformitate cu Regulile de procedură arbitrală ale acestei Curți.

sau

2. Litigiul va fi soluționat de un arbitru unic în persoana dl. _____.

3. Locul examinării litigiului - _____
(sediul Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT” sau un alt loc)

4. “Completul de arbitri va pronunța hotărîrea în termen de ____ luni (se completează în cazul în care părțile convin să stabilească un termen mai mare sau mai mic de 6 luni prevăzut de Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj și Mediere de pe lângă Uniunea “UNIAGROPROTECT”).

5. Încheiat și semnat în dublu exemplar, la _____, data de _____ 2002
(localitatea)

A semnat partea 1 _____

A semnat partea 2 _____